

Tóth Tamás a fél ország temetőit bejárta már

Jeles magyarok sírhelyei

Holtukban az egykori nagyok nem kapják meg az őket megillető figyelmet és tiszteletet – mondja a szegedi Tóth Tamás, aki 1995 óta kutatja, regisztrálja jeles magyarok sírhelyeit.

A magyar-történelem szakos tanári végzettséggel rendelkező Tóth Tamás hét évvel ezelőtt szokatlan hobbit választott: elhatározta, hogy felkutatja az elmúlt 1100 esztendő jeles magyarjainak nyughelyeit. Már azokat, amelyek még fellelhetők, hiszen rengeteg megsemmisült az évszázadok során. Arról nem is beszélve, hogy sok nagy művészről, sportolóról, történelmi szereplőről egyszerűen azt sem tudjuk, mikor és hol temették el.

Tóth Tamás mostanra hatalmas adathalmazt gyűjtött össze, településenként és temetőnként regisztrálta a legpontosabb adatokat. Tavaly a szegedi múzeum egyik kiadványában adta közre a Szeged jelesei szegedi temetőkben című adattárát, amely Dankó Pistától Móra Ferencen és Juhász Gyulán át Löw Immanuel főrabbiig több mint 350 neves szegedi személyiség nyughelyét tartalmazza. Tóth Tamás szerint Csongrád megyére jellemző, hogy legnagyobb szülőttei nem szülőhelyükön nyugszanak. Szeged – elsősorban az egyetemnek köszönhetően – talán kicsit kivétel ebben.

A megszállott kutató a Magyar életrajzi lexikon négy kötetének 23 ezer „szereplője” közül több mint hatezernek a sírját találta már meg. Róluk pontos helyrajzi számmal meg tudja mondani, melyik temetőben, pontosan hol nyugszanak. Az ország 14 megyéjében kezdte meg a kutatást, 90 település 350 temetőjében már be is fejezte az adatgyűjtést. Kárpátalja temetőit szinte teljesen feldolgozta és Temesvárott, valamint Szabadkán is kutatott

Tóth Tamás, a neves szegedi építész Magyar Ede katasztrofális állapotban lévő sírját mutatja a Dugonics temetőben

Fotó: Schmidt Andrea

már. Kinyomozta a szabadkai temetőben Csáth Géza elfeledett sírhelyét, ahová már egy másik halottat is eltemettek.

Tóth Tamás nehezményezi, hogy elhunyt olimpiai bajnokaink sírjait ugyan számon tartják, de az egykori világ- és Európa-bajnokok sírhelyeiről nincs összeírás. Ugyanez a helyzet a Kossuth-díjas művészekkel, akadémikusokkal és egyetemi tanárokkal. A lexikonokból, a sajtóban megjelent híradásokból, internetes adatgyűjtés és levelezés segítségével Afganisztántól

Zambián át Dél-Amerikáig számba vette a világszerte eltemetett jeles magyarok sírhelyeit. Szeretné felhívni a figyelmet arra, hogy Romániában kis odafigyeléssel, nem túl sok pénzből a következő száz évre megoldható lenne a jeles magyarok pusztuló sírjainak megőrzése, amelyek még évszázadokig bizonyíthatnák, hogy Erdélyben egykor milyen kimagasló volt a magyar szellemi élet. – A regisztráció tekintetében meglehetősen nagy a rendetlenség a hazai temetőkben, pedig a fenntartott törvények

kötelezik a sírnyilvántartások pontos vezetésére. Hiába, a többség nem törődik ezzel. Jó esetben egy kockás füzetbe felírják, hogy kit, mikor és hová temettek el. A múlt emlékeinek ápolása, a hagyományörzés minden kurzus számára jó szlogen, de valójában a politikusokat sem érdeklik a holtak – mondja Tóth Tamás. – Országszerte több száz tudós, művész és sportoló sírját számolták fel az elmúlt évtizedekben, mert senki sem akadt, aki megváltotta volna a sírhelyüket.

HOLLÓSI ZSOLT

Nemzetközi diákcseré az AIESEC segítségével

Egyetemről, főiskoláról nagykövetek Szegedről

Közgazdászhallgatók mellett más szakokra járó egyetemisták és főiskolások is eljuthatnak külföldre, szakmai gyakorlatra a Magyar Közgazdászhallgatók Egyesülete (AIESEC) szegedi bizottsága közvetítésével.

– Mi úgy mondjuk: diákjaink Magyarország nagyköveteiként utaznak külföldre, hiszen bárhol dolgozzanak is, hazánkat képviselik – fogalmazott Kürti László, a Szegedi Tudományegyetem közgazdász szakos hallgatója, az AIESEC nemzetközi diákszervezet keretein belül működő Magyar Közgazdászhallgatók Egyesülete szegedi bizottságának elnöke.

A szervezet egyik fő tevékenysége a diákcseré: magyar felsőiskolások végezhetnek más országokban szakmai gyakorlatot, illetve külföldi diákok jönnek hozzánk dolgozni. A cél a tapasztalatcsere, a személyes és szakmai fejlődés, egymás kultúrájának megismerése, megértése. Az AIESEC hazánkban harminc éve, Szegeden öt esztendője működik, s jelenleg tizenhat felsőoktatási intézménnyel tart kapcsolatot.

S hogy mire jó a kölcsönös utaztatás? A diákok, amellet hogy világot látnak, megismerhetik az Egyesült Államok, Ausztrália, határszomszédaink és más országok munkakultúráját, a gazdaság és a hivatalrendszer működését, s tapasztalataikat itthon hasznosíthatják. A külföldi egyetemisták pedig a hazájukra jellemző szemléletet, „hozzaállást”, látásmódot közvetítenek – mindebből sokat tanulhatnak vendéglátóik.

Az uniós fölkészülés idején különösen fontos a tagországok gyakorlatának megismerése. A lengyelek némiképp előttünk járnak e téren: a települési önkormányzatok nagy számban

DIÁKOK NEMZETKÖZI SZERVEZETE

Az AIESEC (Association Internationale des Etudiants en Sciences Economiques et Commerciales) független nemzetközi szervezet. 1948-ban alapították, vezetői diákok. A világ legnagyobb diákszervezete (83 tagországgal rendelkezik), a második legnagyobb politikamentes, s nagyságrendben a harmadik nonprofit csoport. Tagjai a gazdaság területei iránt érdeklődő egyetemisták, főiskolások.

fogadtak uniós országból érkező AIESEC-diákokat, nem úgy, mint Magyarországon.

A lehetőség nem csak a leendő közgazdászok számára nyitott: szívesen fogadnak más szakokon tanuló érdeklődőket is. Kürti László elmondta, hogy egyre többen jelentkeznek például a programozó hallgatók közül. A külföldre tartó diáknak ajánlatos legalább egy idegen nyelvből közép- vagy felsőfokú vizsgával rendelkeznie.

A szegedi bizottság kiterjedt nemzetközi kapcsolatokat ápol. Többek között Temesvár, Varsó, Darmstadt, Porto hasonló szervezeteivel cserélnek információkat. E hónapban itthon fogadják a Magyarországon dolgozó külföldi gyakornokokat, februárban három szegedi hallgató a temesvári önkormányzatnál vesz részt fejlesztési gyakorlaton. Tavaszi terveik szerint nemzetközi hetet szerveznek Szegeden.

NY. P.

Szegedi szimfonikusok: Requiem az ünnepen

A Szegedi Szimfonikus Zenekar a Vaszy Viktor Kórus közreműködésével hagyományos halottak napi koncertjén Donizetti Requiemjét adta elő, amit Szegeden most hallhatott először a közönség.

A koncerten Gyüdi Sándor vezényelt, a szólókat Dér Krisztina, Szonda Éva, Albert Tamás, Gregor József és Altorjay Tamás énekelte ki-egyenlítettten, jó színvonalon. Közöttük egyedül Albert Tamás szereplése volt visszafogottabb: túlságosan sok modoros, „hőstenoros” megoldással élt, amely egyáltalán nem illett a halotti mise hangulati világához, és úgy tűnt, hogy a túlzott vibratóval, a frázisok elejére való rácsúszással valójában hangi hiányosságokat igyekezett pótolni.

Ha egy ismeretlenségbe burkolódzó művet érdemes elővenni, csak kidolgozottan, profi módon érdemes a közönségnek átnyújtani – bizonyos értelemben „mércét” teremtvé. Ez az előadás sajnos érzésem szerint sokkal kevesebbet tett ezért a nemes célért, mint ami elvárható lett volna. Alapvetően a rendezetlenség benyomását keltette a produkció, hangzásarányaiban be nem állított részekkel: számos esetben a zenekaron belül sem született meg egységes hangzás, a kórus pedig sokszor halk volt a zenekarhoz képest. Az általában nagyszerűen szereplő énekkar ezúttal még a korrekt szövegmondással is adós maradt, inkább óvatosan énekelt, mintsem igazán karakteresen.

Donizetti Requiemje nem mutatkozott remekműnek ezen az estén, de számtalan különleges hangszerelési ötlet, ábrázoló megoldás, sajátos téma hívta fel magára a figyelmet. Érdekesek a mű formai arányai, a dallamos és a harsonákkal, üstdobokkal színezett erőteljes részek súlyviszonyai. Az est legszebb pillanata Gregor József szólója volt a finoman hangszerelt offertórium tételben, amelyet férfikari kísérettel teljesített. A szépen formált kürtszólvó és pengetett vonós hangszerek lágyan ringató kísérete mellett gyönyörűen bontakozott ki a Donizetti-mise igazi varázsa, mely az átnemesített operazenében rejlik. A záró „Liberia me” archaizáló stílusa, feszes ritmikája pedig rendet, erőt és bizalmat sugárzott, amit az előadás jól közvetített az ünnepi koncert méltó zárásaként.

ILLÉS MÁRIA

Túrávezető tanfolyam

Idén is indít túrávezető tanfolyamokat a Csongrád Megyei Természetbarát Szövetség. A november 15-én kezdődő oktatáson bronz- és ezüstjelvényes, gyalogos túrávezetőket képeznek.

A tanfolyamról részletes felvilágosítást a természetbarát szövetség szegedi, Victor Hugo utca 1. szám alatti központjában kérhetnek az érdeklődők minden szerdán, 16.30 és 18.30 óra között.

Csongrádon még elérhetőek az árak

Szentesen drágább lett az ingatlan

Nincs elfogadható magyarázat Csongrád és Szentes ingatlanárjai közötti jelentős különbségre. A két város ingatlanpiaci szakértői szerint Szentes húszonöt-harminc százalékkal drágább.

A kedvező kulturális és földrajzi adottságokban inkább bővelkedő Körös-toroki városban sokkal olcsóbban lehet belvárosi lakást vásárolni, mint a szomszédban. Pedig Szentesen az infrastruktúra, az ellátottság lényegében nem tér el egy alföldi kisváros általános színvonalától. Tavasszal – a kedvező hitellehetőségeknek köszönhetően – Szentesen fellendült az ingatlanpiac. Csongrádon viszont ebben az évben – például a Körös-torokban – a forgalommal együtt csökkentek az árak is.

A csongrádi belváros házait a legkülönbébb árakon kínálják. Sok lakóépületet teljesen fel kellene újítani, de legalább a tetőt lecserélni, a salétromos falakat kijavítani. Más belvárosi házak viszont palotákra emlékeztetnek, de a kisebb új építésűeket is jóval tízmillió fölött kínálják. A panellakásokat négyzetméterenként 40-60 ezer forintért lehet megvásárolni Csongrádon, a sláger itt is az első és a második szint, az egészen frissen felújított panelek ára 70 ezer forint négyzetméterenként.

A belvárosi üzlethelyiségek alig találhatnak bérlőre. A csongrádi ingatlanközvetítők szerint, a munkahelyek számának növekedése megrendítheti az ingatlanpiacot. A Körös-torokban jelentősen csökkentek az árak az elmúlt né-

Csongrádon a viszonylag igényes társasházi lakások is megfizethetőek.

Fotó: Tésik Attila

hány esztendőben. Az okok: az 1970-es évek eleji árvizek szintjéhez épült üdülők ma veszélyeztetettek, a szórakozóhelyek forgalmának növekedése zavarja a pihenést. Tíz éve két-hárommillió forintot ért egy száz négyzetméteres üdülő, ma csupán négy-ötmillióra tartják.

Szentesen a panellakásokat felújítás előtt négyzetméterenként 80-90 ezer forintért lehet megvásárolni, az igényesebb kivitelűek a sokadik emeleten is ugyanennyibe kerülnek. A legnépszerűbb itt is a földszinti egyedi gázfűtéses, egy-, másfél szobás otthon, négyzetméterenként 100 ezer forintért. A húsz-harminc évvel ez-

előtt épült, háromszintes, tetőtér-beépítéssel házakat a szülők rendszerint eladják, hogy két kisebbet vehessenek belőle gyermekeiknek. A kétszobás, sátor-tetős kockaházakból viszont nagyon kevés az eladó áruk magas: összkomfortos, de lakott épületek kelnak el 8 millióért, a Somoogyi Béla utcában például ennél is többért. A Kurca-part a legnépszerűbb és legdrágább hely, míg a Kisér vagy a Berekhát kifejezetten olcsó.

Belvárosi üzlethelyiség tulajdon-, vagy bérleti jogát Szentesen megszerezni gyakorlatilag lehetetlen, a főutcára nyíló utcákban azért akad lehetőség. A két

város ingatlanpiaci szakértői szerint lényegi, elfogadható indoka nincsen a tapasztalható árkülönbségnek. Úgy látják, hogy Csongrádon a munkahelyek számának növekedése hozhat változást, Szentesen viszont árcsökkenést eredményezhet a lakásépítés. A tavasszal bevezetett kedvező kamatozású, hatszázalékos hitelnek köszönhetően megrendült az ingatlanpiac, s a folyamat szokatlan módon egészen őszig tartott. A jövő évben várhatóan emelkedik a lakásvásárlási illeték, ezért az év vége előtt még élénkülésre számíthatnak.

BLAHÓ GABRIELLA